

Rutin vak

Rutin för VAK

Gäller för verksamhetsområde, enhet: Alla verksamhetsområden	Ersätter: VON F 2018/00527	Giltig från och med: 2020-05-08
Framtagen av: Anneli Granath & Elisabeth Heigl	Godkänd av: Ledningsgrupp hälso- och sjukvård	Senast reviderad: 2020-05-08
Hänvisning: VON F 2017/00215 003 Direktiv omhändertagande vid livets slut och av avlidna i särskild boende		Diarienummer: 2020/0837

Gäller inom vård och omsorg

Norrköpings kommun ska följa de nationella målvärden som är framtagna utifrån kvalitetsområden i Svenska Palliativregistret, vilket bland annat innefattar att brukaren/patienten ges möjlighet att dö på den plats den själv önskar samt att inte behöva dö ensam.

Vak sätts in i livets slutskede och innebär att någon är hos brukaren/patienten hela tiden och syftar till att brukaren/patienten ska känna trygghet i det palliativa skedet.

Vem kan aktualisera behovet av vak?

Patienten/brukare, närstående, enhetschef, sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut, omvårdnadspersonal samt annan vårdgivare

Vad vill brukaren/ patienten

Brukaren/ patienten ska tillfrågas om vad hon/han vill om det är möjligt. I de fall det inte är möjligt att tillfråga brukaren/patienten gör sjuksköterskan en bedömning i samråd med omvårdnadspersonal, enhetschef, arbetsterapeut, fysioterapeut. I de fall närstående finns tillgänglig och samtycke har lämnats av brukare/patient ska bedömningen diskuteras med närstående.

VÅRD- OCH OMSORGSKONTORET

→ www.norrkoping.se

NORRKÖPING

Vem beslutar om vak?

Enhetschef i samråd med sjuksköterska.

Biträdande enhetschef i samråd med sjuksköterska (gäller endast verksamheter i egen regi).

Registrering av VAK i Treserva

Särskilt Boende

Registreringen av VAK i Treserva kan endast göras av leg.personal. Sökord: VAK och åtgärden är: VAK säbo”. Beslutet om VAK ska dokumenteras i journal.

Ordinärt boende/eget val i hemtjänst

Registreringen av VAK i Treserva kan endast göras av legitimerad personal. Sökord: VAK och åtgärden är: VAK ordbo”, även tiden för VAK läggs in i Treserva. Beslutet om VAK ska dokumenteras i journal.

Insatsen registreras som VAK i Tes-app i mobiltelefonen. Ersättning ges för beviljad tid i Treserva till de enheter som ingår i Eget val i hemtjänst..

Hur löser man behov av vak?

- Tillfråga närstående om de själva vill sitta vak. Ta även reda på om de önskar sitta vak hela tiden eller delar av tiden. Tydliggör för närstående att detta är en möjlighet och inte ett krav.
- Om närstående sitter vak, görs regelbundet tillsyn efter överenskommelse mellan närstående, enhetschef/biträdande enhetschef och/eller omvårdnadspersonal.
- I de fall enheten ska sitta vak fördelas arbetet mellan omvårdnadspersonal som är i tjänst. I första hand ska ordinarie omvårdnadspersonal som är väl känd av brukare/patient sitta vak. Enhetschef/biträdande enhetschef avgör i samråd med omvårdnadspersonal om fördelning av arbetspasset. Enhetschef/biträdande enhetschef ska förvissa sig om att den som ska sitta vak känner sig trygg i situationen.
- Vikarie tas in vid behov och övertar de arbetsuppgifter som ordinarie omvårdnadspersonal skulle ha utfört.

- Vak nattetid inom hemtjänst tillsätts av enhetschef/biträdande enhetschef för natt

Vakets ansvar

- Kontakta sjuksköterska vid förändring i hälsotillståndet hos den döende.
- Dokumentera samtliga observationer och insatser i Treserva
- Arbeta utifrån checklista (se bilaga)

Beslut om att ta in extraresurs eller omfördelning av resurs tas:

- I första hand av enhetschef.
- Övrig tid är det biträdande enhetschef. Tel: 011-15 39 68. OBS Gäller endast natt och verksamheter i egen regi.

Vak – stöd vid misstänkt eller bekräftad Covid-19

VOK:s rutin för vak gäller som vanligt, även för patienter med misstänkt eller bekräftad covid-19. Dessa patienter förväntas behöva i stort sett samma symtomlindring i livets slutskede som vid övrig sen palliativ vård. Samma riktlinjer kring basala hygienregler gäller som vid övrig vård och omsorg.

Skyddsutrustning ska bara användas vid patientnära arbete där det finns en smittrisk, se rådande riktlinjer för hygien och skyddsutrustning.

Vid brist på skyddsutrustning kan inte verksamheten garantera anhörig skyddsutrustning vid vak.

Anhörig kan då inte vara nära patienten utan behöver vara med på ett avstånd som inte innebär risk för smitta.

Vid vård i livets slutskede för personer med misstänkt eller bekräftad covid-19:

- Personer som är 70 år eller äldre och/eller tillhör riskgrupp bör inte sitta vak.
- Vak ska endast utföras av en medarbetare eller anhörig i taget.
- Så få skiftningar mellan de som sitter vak som möjligt ska ske.

När anhörig vill sitta vak

- Ställningstagande gällande för att förhindra smittspridning behöver göras innan vak påbörjas. Information ska ges om vikten att tvätta händerna ofta och att hålla avstånd för att undvika smitta. När det finns särskilda önskemål och att få komma nära så måste information ges om riskerna.
I särskilda fall kan skyddsutrustning lämnas ut men då i under förutsättning att det finns att tillgå. Säkerställ att anhörig vet hur skyddsutrustning hanteras.
- Anhörig ska ha med sig egen mat och dryck för att klara hela vakperioden, för att inte förflytta sig och således riskera smittspridning.
- Anhörig får inte vistas i gemensamhetsutrymmen. De ska även hålla avstånd till personal och vid behov tänka på att hålla avstånd från andra inom verksamheten.
- Det ska finnas en överenskommelse vem anhörig ska kontakta när denne kommer och går, detta ska ha gjorts upp på enheten innan den anhöriga kommer för att sitta vak.

Bilaga

Checklista för vak

Vak ska vara väl insatt i aktuella (palliativa) vårdplaner och de vårdbehov som den döende har

- Symtomskattning:** med instrument som VAS/NRS och Abbey Pain Scale dagligen samt i överenskommelse med sjuksköterska. (smärta, ångest/oro, andnöd och illamående)
- Hudvård:** smörja samt observera utsatta områden på kroppen regelbundet
- Lägesändringar:** efter behov och önskemål
- Munhälsobedömning och munvård:** daglig inspektion av munhålan och därefter munvård enl. rutin
- Miljö:** vädra rummet efter önskemål och behov, tänk på ljud, belysning och rumstemperatur. Sängen ska vara ren, slät och torr
- Inkontinensvård:** observera behov av inkontinensskyddsbyte, tömning av KAD
- Närstående:** stötta och informera om moment och omvårdnadsåtgärder som utförs